

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TARNOWSKICH GÓRACH**

**Sprawozdanie z realizacji
„PROGRAMU PROMOCJI ZATRUDNIENIA
ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU
PRACY W POWIECIE TARNOGÓRSKIM”
za rok 2016**

DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tarnowskich Górach
Ewa Brachaczek
mgr Ewa Brachaczek

Tarnowskie Góry, marzec 2017

SPIS TREŚCI

1. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO ZA 2016 ROK

1.1.	POZIOM I STOPA BEZROBOCIA	4
1.2.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH	7
	BEZROBOTNE KOBIETY	9
1.3.	BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	9
	OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	9
	OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE	10
	BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	11
	BEZROBOTNI KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ	12
	BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA LUB CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA	12
	BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI	13
1.4.	BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI	13
1.5.	POSZUKUJĄCY PRACY	15
1.6.	ZWOLNIENIA Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADÓW PRACY W ROKU 2016	16

2. PROFILE POMOCY DLA OSÓB BEZROBOTNYCH

17

3. USŁUGI RYNKU PRACY

3.1.	POŚREDNICTWO PRACY	19
3.2.	POŚREDNICTWO PRACY ZWIĄZANE ZE SWOBODNYM PRZEPŁYWEM PRACOWNIKÓW MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO – SIEĆ EURES	21
	ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW	22
3.3.	PORADNICTWO ZAWODOWE I INFORMACJA ZAWODOWA	23
3.4.	WSPÓŁPRACA Z OŚRODKAMI POMOCY SPOŁECZNEJ	25
	PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA	25
3.5.	ORGANIZACJA SZKOLEŃ I REALIZACJA BONÓW SZKOLENIOWYCH	26

4. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

4.1.	DOTACJE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	29
4.2.	REFUNDACJE WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY	30
4.3.	STAŻ I BON STAŻOWY	31
4.4.	PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	32
4.5.	PRACE INTERWENCYJNE	32
4.6.	ROBOTY PUBLICZNE	33
4.7.	PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	33
4.8.	FINANSOWANIE KOSZTÓW PRZEJAZDÓW DO MIEJSCA ZATRUDNIENIA, ODBYWANIA STAŻU, PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO, SZKOLENIA	34

4.9.	DODATKI AKTYWIZACYJNE	35
4.10.	BON ZATRUDNIENIOWY	35
4.11.	BON NA ZASIEDLENIE	36
4.12.	DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA ZA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNEGO, KTÓRY UKOŃCZYŁ 50 ROK ŻYCIA	36
4.13.	REFUNDACJA KOSZTÓW WYNAGRODZENIA SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO DO 30 ROKU ŻYCIA	37

5. PROGRAMY SPECJALNE	39
------------------------------	-----------

6. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY	42
---------------------------------------	-----------

7. REALIZACJA ZADAŃ DOTYCZĄCYCH AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY	44
--	-----------

8. DODATKOWE DZIAŁANIA URZĘDU MAJĄCE NA CELU PODNIESIENIE JAKOŚCI OFEROWANYCH USŁUG	50
--	-----------

9. INFORMACJA DOTYCZĄCA EWIDENCJI BEZROBOTNYCH I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA ZA 2016 ROK

9.1.	PASYWNE DZIAŁANIA URZĘDU OGRANICZAJĄCE SKUTKI BEZROBOCIA – BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIĘKU	53
9.2.	POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE I ORZECZNICTWO PROWADZONE PRZEZ PUP – STATYSTYKA	54
9.3.	GMINNE PUNKTY INFORMACYJNO – DORADCZE	54

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI PUP W ROKU 2016	55
--	-----------

1. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO ZA 2016 ROK

1.1. POZIOM I STOPA BEZROBOCIA

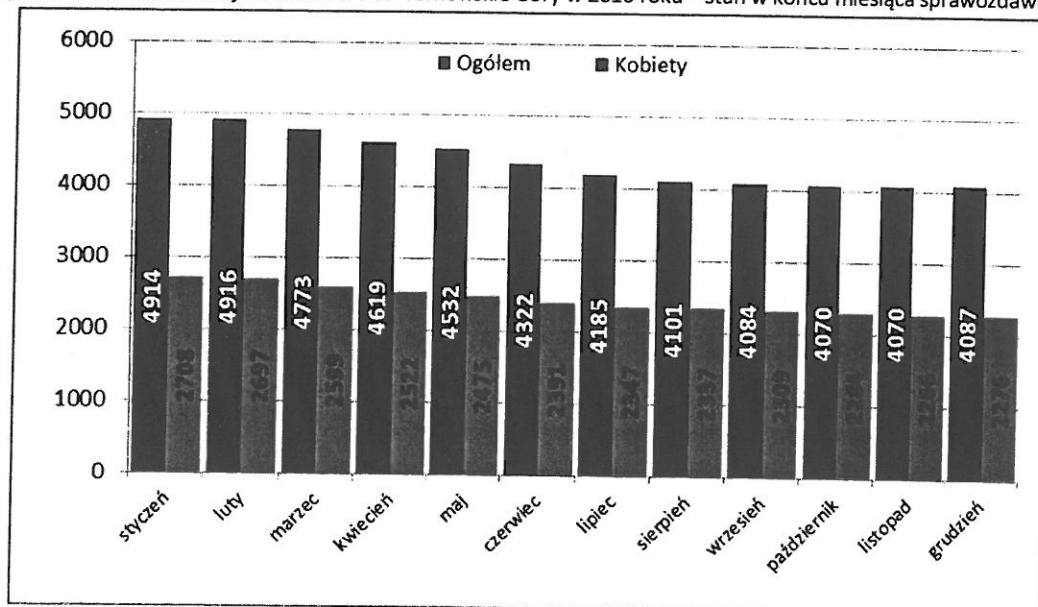
Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach zarejestrowanych było **4.087** osób bezrobotnych, w tym **2.276** kobiet. Liczba bezrobotnych była niższa od liczby osób zarejestrowanych w analogicznym okresie roku ubiegłego o **599 osób** (31.12.2015 r. – 4.686).

Tabela 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2008-2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba bezrobotnych ogółem	3.551	4.872	5.335	5.351	5.958	6.078	5.225	4.686	4.087

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Wykres 1. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Tarnowskie Góry w 2016 roku – stan w końcu miesiąca sprawozdawczego

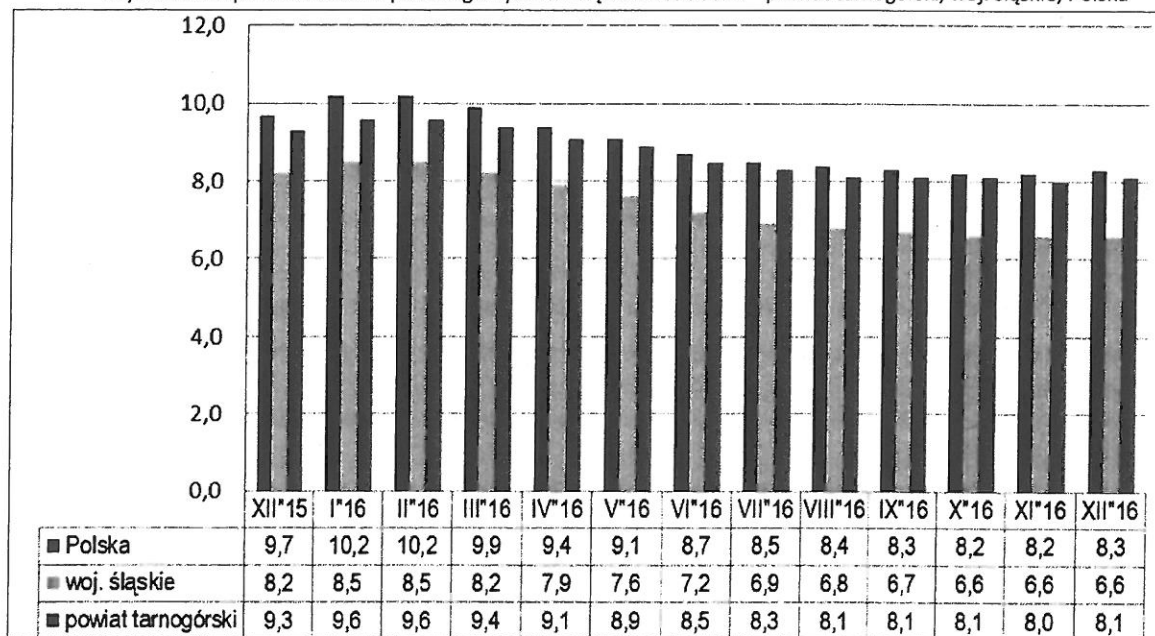

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Na koniec grudnia 2016 roku stopa bezrobocia w powiecie tarnogórskim kształtowała się na poziomie **8,1%** i była niższa o 1,2 punktu procentowego w porównaniu do stopy bezrobocia w grudniu 2015 roku (9,3%).

W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja niższej stopy bezrobocia w powiecie w porównaniu ze stopą bezrobocia w kraju, natomiast odnotowuje się wyższą stopę bezrobocia w powiecie w porównaniu ze stopą bezrobocia w woj. śląskim.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2016 roku – powiat tarnogórski, woj. śląskie, Polska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wielkość bezrobocia w poszczególnych gminach naszego powiatu przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu tarnogórskiego - stan na dzień 31.12.2016 r.

Miasto / Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na 31.12.2016 r.			
	Ogółem	Kobiety	uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych	udział miasta/gminy w ogółem (%)
Powiat tarnogórski	4087	2276	485	x
M. Tarnowskie Góry	1835	1017	212	44,9%
M. Radzionków	458	253	58	11,2%
Gm. Zbrosławice	394	234	34	9,7%
Gm. Świerklaniec	348	177	47	8,5%
M. Kalety	315	174	41	7,7%
M. Miasteczko Śląskie	267	149	29	6,5%
Gm. Tworóg	218	131	26	5,3%
Gm. Ożarówice	166	86	25	4,1%
Gm. Krupski Młyn	86	55	13	2,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

W 2016 roku ruch bezrobotnych (napływ i odpływ) kształtował się następująco:

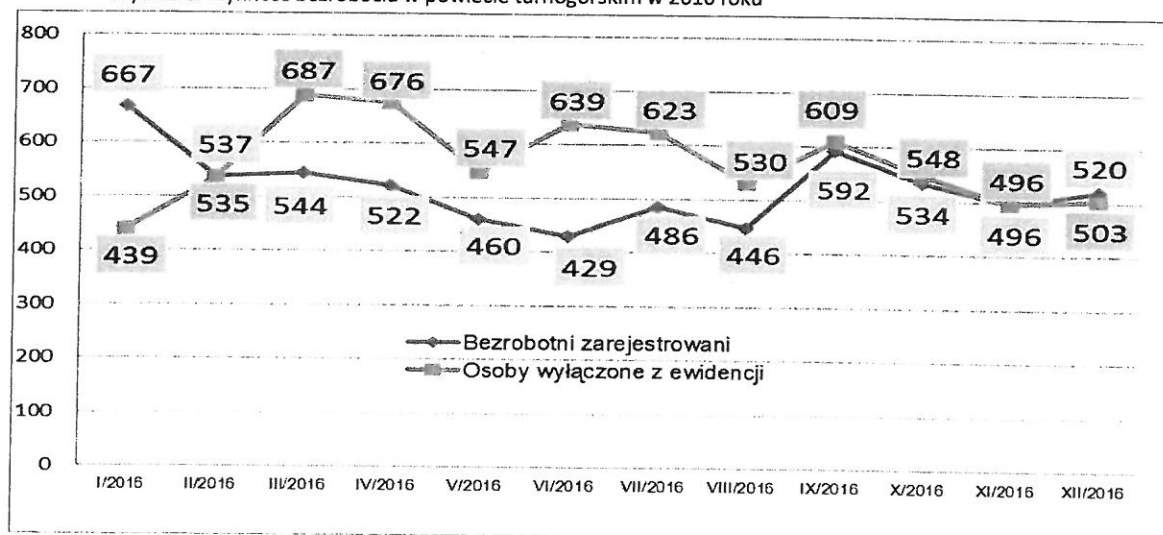
- ⇒ liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych wynosiła **6.233** osób, w tym 3.109 kobiet. Wśród nowo rejestrujących się 5.360 osób poprzednio pracowało, natomiast 873 nigdy nie pracowało;
- ⇒ z ewidencji wyłączono w okresie styczeń-grudzień 2016 roku **6.832** osób, przyczyny pozbawienia statusu osoby bezrobotnej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Bilans bezrobotnych wyłączonych z ewidencji PUP Tarnowskie Góry w 2016 roku

podjęcie pracy			3.411 osób
w tym	podjęcie pracy niesubsydiowanej		2.713 osób
	podjęcie pracy subsydiowanej		698 osób
	w tym	w ramach prac interwencyjnych	174 osoby
		w ramach robót publicznych	12 osób
		w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	68 osób
		w ramach dotacji na podjęcie działalności gospodarczej	203 osoby
		inne (m.in. bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia)	66 osób
rozpoczęcie szkolenia			109 osób
rozpoczęcie stażu			397 osób
rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych			12 osób
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych			88 osób
niepotwierdzenie gotowości do pracy			1.818 osób
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej formy pomocy			143 osoby
dobrowolna rezygnacja			225 osób
inne przyczyny			629 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Wykres 3. Płynność bezrobocia w powiecie tarnogórskim w 2016 roku

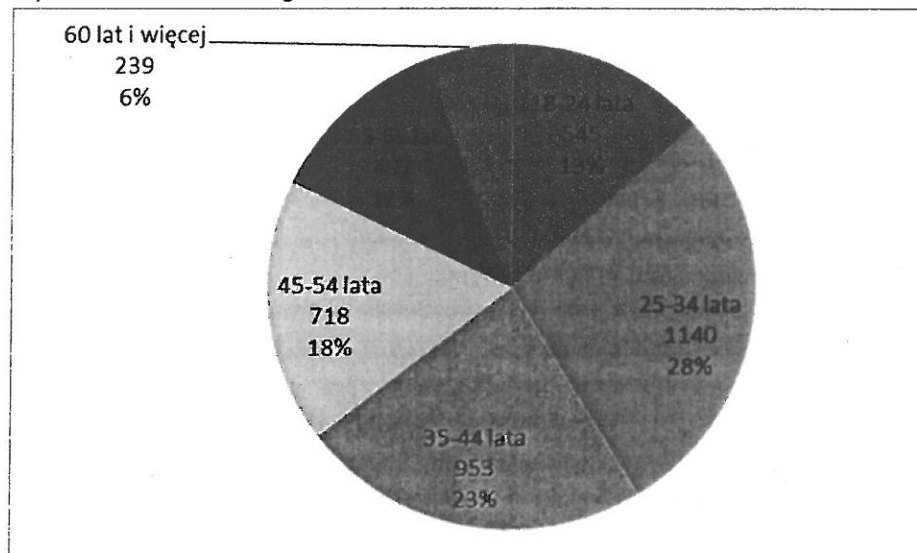
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

1.2. STRUKTURA BEZROBOTNYCH

Struktura zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach osób bezrobotnych w 2016 roku:

⇒ **osoby bezrobotne według wieku:**

Wykres 4. Bezrobotni według wieku – stan na dzień 31.12.2016 r.

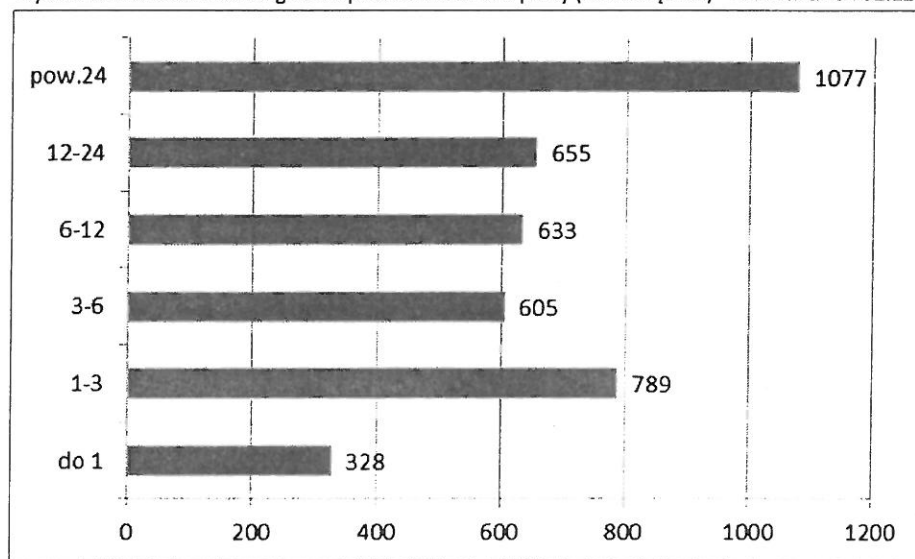

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby młode w wieku 25-44 lat – 51% (2.093 osoby). Osoby w wieku powyżej 45 lat stanowiły 36% ogółu bezrobotnych (1.449 osób).

⇒ **osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy:**

Wykres 5. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) – stan na dzień 31.12.2016 r.

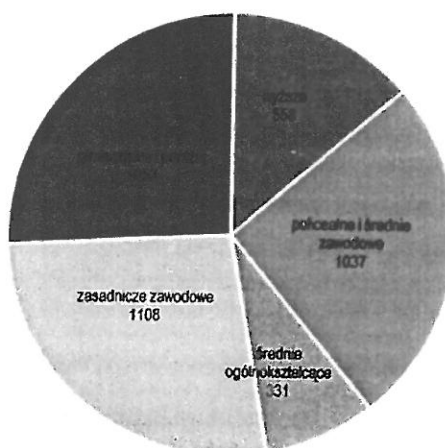

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje bowiem nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale wpływa również na postawę osób poszukujących pracy, często prowadzi do bierności zawodowej. Lokalny rynek pracy charakteryzował się 42,4% udziałem w ogólnej liczbie bezrobotnych osób poszukujących pracy ponad rok (1.732 osoby), w tym 26,4% pozostawało w ewidencji ponad 2 lata (1.077 osób).

⇒ osoby bezrobotne według wykształcenia:

Wykres 6. Bezrobotni według wykształcenia – stan na dzień 31.12.2016 r.

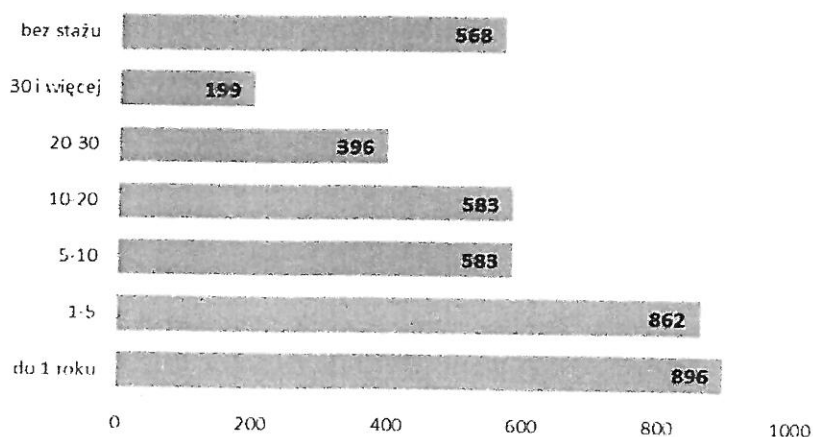

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zawodowe (1.108 osób, tj. 27,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych) oraz osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej (1.053 osoby, tj. 25,8% ogółu bezrobotnych).

⇒ osoby bezrobotne według stażu pracy:

Wykres 7. Bezrobotni według stażu pracy – stan na dzień 31.12.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Na dzień 31 grudnia 2016 r. bezrobotni dotychczas nie pracujący stanowili 13,9% ogółu bezrobotnych (568 osób zarejestrowanych). Najliczniejszą grupę stanowią osoby bezrobotne legitymujące się stażem pracy wynoszącym do 1 roku (896 osób – tj. 21,9% ogółu).

BEZROBOTNE KOBIETY

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach utrzymuje się przewaga zarejestrowanych kobiet. Na dzień 31 grudnia 2016 roku bez pracy pozostawało **2.276** kobiet, co stanowi **55,7%** wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych kobiet wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2008-2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zarejestrowanych kobiet	2.133	2.673	2.920	2.999	3.326	3.317	2.843	2.617	2.276
Udział procentowy kobiet do bezrobotnych ogółem	60,1%	54,9%	54,7%	56,0%	55,8%	54,6%	54,4%	55,8%	55,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Ponadto według danych z końca grudnia 2016 r. bezrobotne kobiety stanowiły:

- 56,3% bezrobotnych uprawnionych do zasiłku;
- 59,4% bezrobotnych do 30 roku życia;
- 59,4% bezrobotnych długotrwale;
- 42,8% bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- 60,2% bezrobotnych bez kwalifikacji;
- 62,6% bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego;
- 54,1% bezrobotnych niepełnosprawnych.

1.3. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY zgodnie z art. 49 USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY

OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA

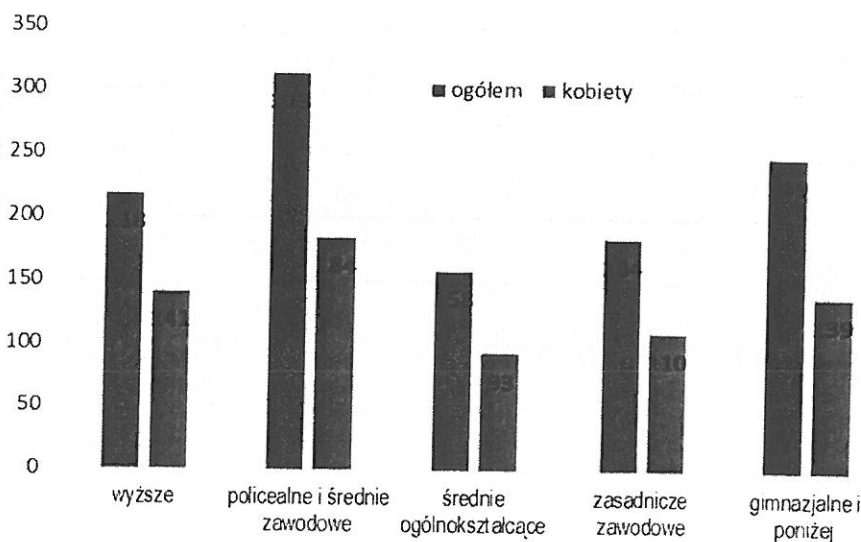
Na koniec 2016 roku w ewidencji osób bezrobotnych pozostawały **1.122** osoby w wieku **do 30 roku życia**, w tym **667** kobiet. Osoby te stanowiły **27,5%** ogółu bezrobotnych na terenie powiatu tarnogórskiego. Osoby do 25 roku życia stanowiły 48,6% tej kategorii - 545 osób.

Wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia największą liczbę stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 28% ogółu. Następną grupę stanowili

bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 22% oraz z wyższym wykształceniem – 19%.

Osoby młode pozostające bez pracy od 1 do 6 miesięcy – łącznie stanowiły 61% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Wykres 8. Struktura wykształcenia bezrobotnych do 30 roku życia – stan na dzień 31.12.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE

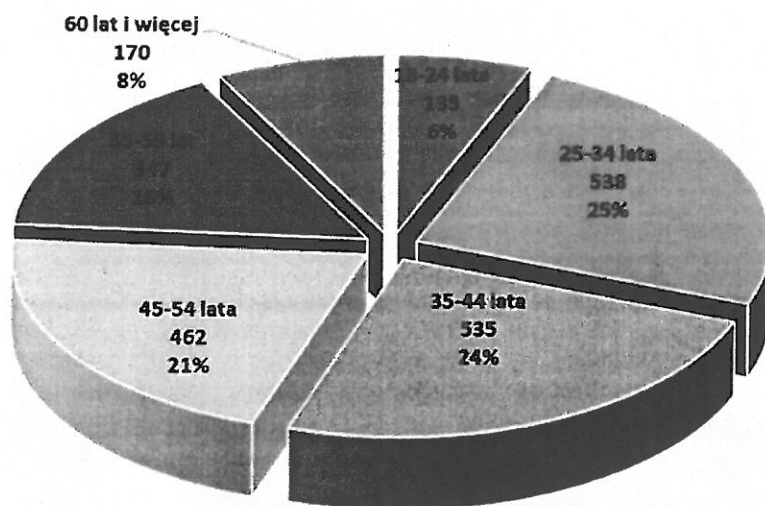
W powiecie tarnogórskim nadal utrzymuje się wysoki odsetek osób **długotrwale bezrobotnych** (53,5% ogółu bezrobotnych), czyli pozostających w ewidencji powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Na dzień 31.12.2016 r. w ewidencji urzędu pozostawało **2.187** osób długotrwale bezrobotnych, w tym **1.300** kobiety (59,4% ogółu długotrwale bezrobotnych). Największą grupę w tej kategorii tworzą osoby:

- o niskich kwalifikacjach zawodowych – z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – stanowią 30,6% (669 osób), drugą co do wielkości grupę stanowią osoby z wykształceniem zawodowym - 29,7% (649 osób);
- w wieku 25-44 – stanowią 49,1% tej kategorii;
- osoby w wieku 45+ - stanowią one 44,8% (979 osób).

Jak kształtuje się struktura bezrobotnych długotrwale w przekroju wieku obrazuje wykres:

Wykres 9. Struktura wieku bezrobotnych długotrwale – stan na dzień 31.12.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w urzędzie zarejestrowanych było **1.116** osób bezrobotnych **powyżej 50 roku życia**, co stanowi 27,3% ogółu bezrobotnych, w populacji tych bezrobotnych 731 osób to osoby w wieku 55 i więcej lat (w tym: 239 powyżej 60 lat). Grupa ta charakteryzuje się:

- **długim czasem pozostawania bez pracy** – 57% ogółu osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pozostawało w rejestrach tut. Urzędu co najmniej 12 miesięcy, w tym 38,6% pozostaje bez pracy powyżej 24 miesięcy;
- **niskim poziomem wykształcenia** – wykształcenie zasadnicze posiada 445 osób, wykształcenie gimnazjalne i poniżej posiada 358 osób, łącznie stanowią oni 72% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Tak duża ilość osób pozostających bez zatrudnienia przez okres dłuższy niż 1 rok wynika przede wszystkim z faktu utrudnionej aktywizacji tych osób. Spowodowane to jest niejednokrotnie przez oczekiwania pracodawców dyskryminujące osoby bezrobotne ze względu na posiadany wiek (preferowane są osoby młodsze) lub niechęć osób w tym wieku do aktywizacji zawodowej.

BEZROBOTNI KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w ewidencji urzędu pozostawało **96** osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, stanowili oni 2,4% ogółu bezrobotnych.

Wśród osób posiadających korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej największy odsetek stanowili:

- pozostający bez pracy 1-3 miesięcy – 48 osób, tj. 50% ogółu bezrobotnych w tej kategorii,
- w wieku 25-34 – 45 osób, tj. 46,9% ogółu tej kategorii,
- osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 28 osób, tj. 29,2% ogółu tej kategorii,
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 35 osób, tj. 36,5% ogółu tej kategorii.

BEZROBOTNI POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA LUB CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w ewidencji urzędu pozostawało **481** osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, stanowiły one 11,8% ogółu bezrobotnych.

Zarejestrowano 5 osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Wśród osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia największy odsetek stanowią:

- pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy – 237 osób, tj. 49,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii,
- osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - 166 osób, tj. 34,5% ogółu tej kategorii,
- w wieku 25-34 – 257 osób, tj. 53,4% ogółu tej kategorii,
- staż pracy do 1 roku – 149 osób, tj. 31% ogółu bezrobotnych w tej kategorii.

BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI

Na dzień 31.12.2016 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach zarejestrowane były **194** osoby niepełnosprawne (4,7%).

Tabela 5. Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2016 r.

wyszczególnienie		ogółem	w tym kobiety	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
				do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24
Stopień niepełnosprawności	znaczny	15	X	1	1	2	1	3	7
	umiarkowany	92		5	13	12	16	16	30
	lekki	87		4	7	13	14	18	31
Wiek	18-24	16	10	3	2	3	5	3	0
	25-29	14	6	0	4	4	1	1	4
	30-39	27	16	1	4	5	5	4	8
	40-44	16	7	0	2	3	4	3	4
	45-49	21	12	2	2	5	2	5	5
	50-54	18	12	1	1	1	5	3	7
	55-59	51	35	2	5	5	7	8	24
	60-64 lata	31	7	1	1	1	2	10	16
Wykształcenie	wyższe	18	X	0	4	4	5	2	3
	policealne, średnie zawodowe	35		3	5	9	4	2	12
	średnie ogólnokształcące	8		0	0	3	1	3	1
	zasadnicze zawodowe	81		6	7	9	11	14	34
	gimnazjalne i poniżej	52		1	5	2	10	16	18
Ogółem		194	105	10	21	27	31	37	68

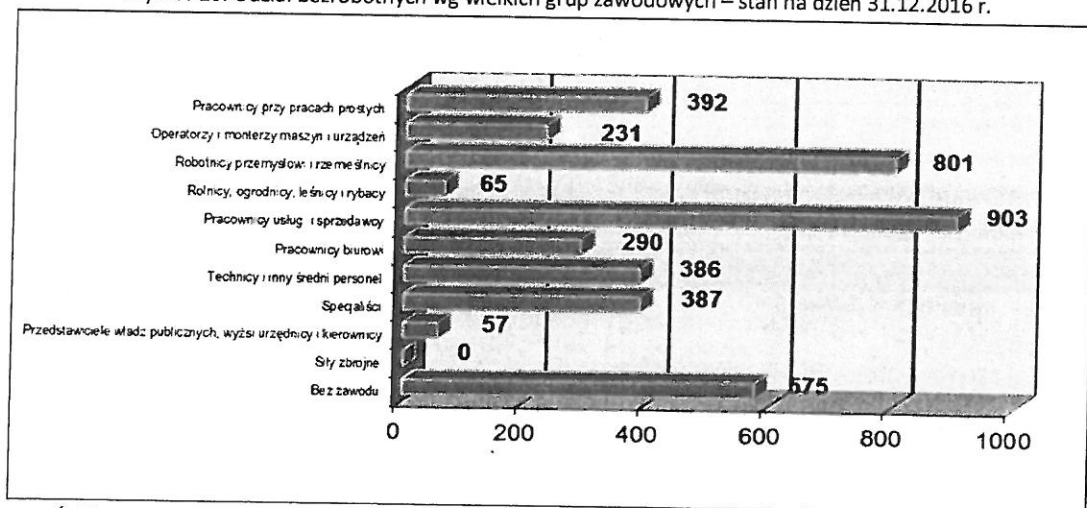
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

1.4. BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Na dzień 31 grudnia 2016 r. **3.512** osób bezrobotnych **posiadało zawód** (specjalność) – tj. 85,9%, natomiast **575** osób **nie posiadało żadnego zawodu**, co stanowi 14,1% ogółu bezrobotnych.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie tarnogórskim według 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich prezentuje wykres na kolejnej stronie.

Wykres 10. Udział bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych – stan na dzień 31.12.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Poniższe zestawienie prezentuje liczbę zarejestrowanych bezrobotnych według posiadanych zawodów (specjalności) z wyszczególnieniem grup wielkich i grup dużych „Klasyfikacji zawodów i specjalności”:

Tabela 6. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg grup zawodów – stan na dzień 31.12.2016 r.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani	
	stan na 31.12.2016	udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych
Bez zawodu	575	14,07%
0 Siły zbrojne	0	0,00%
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	57	1,39%
11 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	14	x
12 Kierownicy ds. zarządzania i handlu	10	x
13 Kierownicy ds. produkcji i usług	14	x
14 Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	19	x
2 Specjaliści	387	9,47%
21 Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	93	x
22 Specjaliści ds. zdrowia	18	x
23 Specjaliści nauczania i wychowania	59	x
24 Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	124	x
25 Specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych	14	x
26 Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	79	x
3 Technicy i inny średni personel	386	9,44%
31 Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	120	x
32 Średni personel ds. zdrowia	73	x
33 Średni personel ds. biznesu i administracji	127	x
34 Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	44	x
35 Technicy informatycy	22	x
4 Pracownicy biurowi	290	7,10%
41 Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	156	x
42 Pracownicy obsługi klienta	42	x

43 Pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	74	x
44 Pozostali pracownicy obsługi biura	18	x
5 Pracownicy usług i sprzedawcy	903	22,09%
51 Pracownicy usług osobistych	316	x
52 Sprzedawcy i pokrewni	540	x
53 Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	16	x
54 Pracownicy usług ochrony	31	x
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	65	1,59%
61 Rolnicy produkcji towarowej	52	x
62 Leśnicy i rybacy	12	x
63 Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	1	x
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	801	19,60%
71 Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	195	x
72 Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	277	x
73 Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	28	x
74 Elektrycy i elektronicy	56	x
75 Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	245	x
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	231	5,65%
81 Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	127	x
82 Monterzy	27	x
83 Kierowcy i operatorzy pojazdów	77	x
9 Pracownicy przy pracach prostych	392	9,59%
91 Pomoce domowe i sprzątaczk	97	x
92 Robotnicy wykonujący prace proste w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie	5	x
93 Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	235	x
94 Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	22	x
95 Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0	x
96 Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste	33	x
razem	4087	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

1.5. POSZUKUJĄCY PRACY

Termin „poszukujący pracy” oznacza osobę zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy poszukującą zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy.

W końcu 2016 roku w rejestrze tut. Urzędu pozostawało **80** osób poszukujących pracy, w tym 27 kobiet. W porównaniu do roku 2015 odnotowano spadek o 6 osób. Wśród tej grupy 47 osób (w tym 15 kobiet) posiadało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

1.6. ZWOLNIENIA Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH ZAKŁADÓW PRACY W ROKU 2016

W roku 2016 do Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach wpłynęły zawiadomienia o zamiarze likwidacji 440 stanowisk pracy z zakładów pracy mających siedzibę na terenie powiatu tarnogórskiego:

Tabela 7. Zakłady pracy z powiatu tarnogórskiego, które poinformowały o planowanych zwolnieniach w 2016 r.

Nazwa zakładu pracy	Zgłoszona ilość osób objęta zwolnieniem
FMiU TAGOR S.A. (Grupa KOPEX)	239
ZAMET Budowa Maszyn S.A.	90
KOPEX Foundry Sp. z o.o. (Grupa KOPEX)	82
PPUH WOR – PAK Sp. z o.o.	29

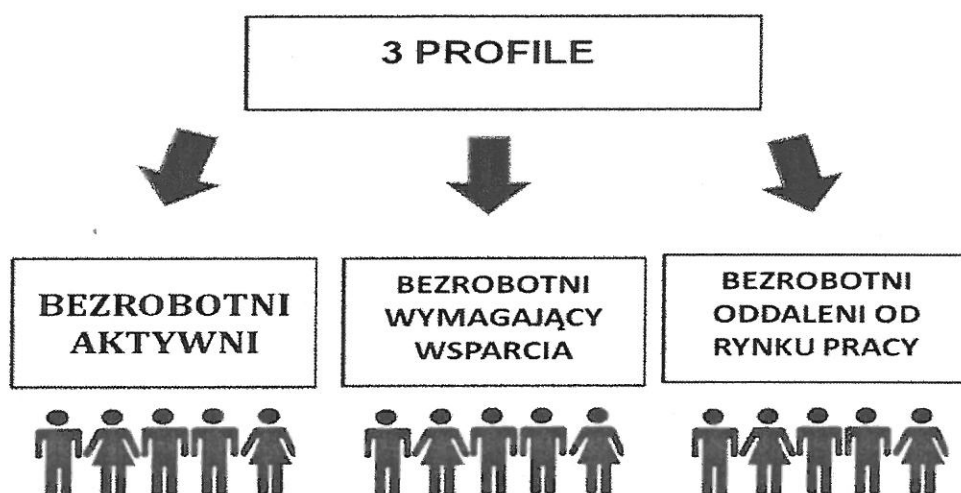
Źródło: opracowanie własne PUP Tarnowskie Góry.

Występujące zwolnienia grupowe na danym rynku pracy z reguły przekładają się w perspektywie czasu także na wzrost rejestracji w poszczególnych kategoriach bezrobotnych lub też w określonych zawodach/specjalnościach. Na przykładzie rynku pracy powiatu tarnogórskiego wzmożony napływ do bezrobocia wskutek zwolnień w latach ubiegłych dotyczył w głównej mierze m.in. szwaczek, ślusarzy, pracowników produkcyjnych, utrzymania ruchu oraz prac biurowych, którzy przez kilkadziesiąt lat pracowali w jednym zakładzie pracy (można to zaobserwować w ówczesnych raportach Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, gdzie zawody te z reguły przyjmowały wskaźniki nadwyżkowości). Z uwagi na charakter i profil działalności firmy TAGOR S.A. i ZAMET Budowa Maszyn S.A. (przemysł elektromaszynowy, górnictwo węgla) można spodziewać się że struktura zawodowa zwalnianych osób to wzmożony napływ: ślusarzy, pracowników produkcyjnych, utrzymania ruchu.

Do tut. Urzędu wpłynęły również informacje o planowanych zwolnieniach w zakładach pracy, które mają swoje siedziby w całej Polsce, a zatrudniają osoby zamieszkujące na terenie powiatu tarnogórskiego, w tym m.in.: PKO PB S.A., TESCO Polska sp. z o.o., MONTAN STAL Sp. z o.o., ORANGE Polska S.A., Alior Bank S.A./Meritum Bank ICB S.A., BANK BPH S.A.

2. PROFILE POMOCY DLA OSÓB BEZROBOTNYCH

PUP udzielając bezrobotnemu pomocy, niezwłocznie po rejestracji, ustala dla bezrobotnego **profil pomocy**, określający zakres form pomocy, jakie można klientowi zaproponować po dokonaniu indywidualnej diagnozy jego sytuacji.

- a) I profil pomocy – bezrobotni aktywni, którzy nie potrzebują specjalistycznej pomocy – PUP może zastosować pośrednictwo pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności oraz inne formy pomocy;
- b) II profil pomocy – bezrobotni wymagający wsparcia, którzy będą korzystać ze wszystkich usług i instrumentów określonych w ustawie;
- c) III profil pomocy – bezrobotni oddaleni od rynku pracy, którzy będą aktywizowani w ramach Programu Aktywizacja i Integracja realizowanego przez PUP i OPS oraz w ramach działań aktywizacyjnych zlecanych przez Urząd Pracy, lub poprzez programy specjalne, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy.

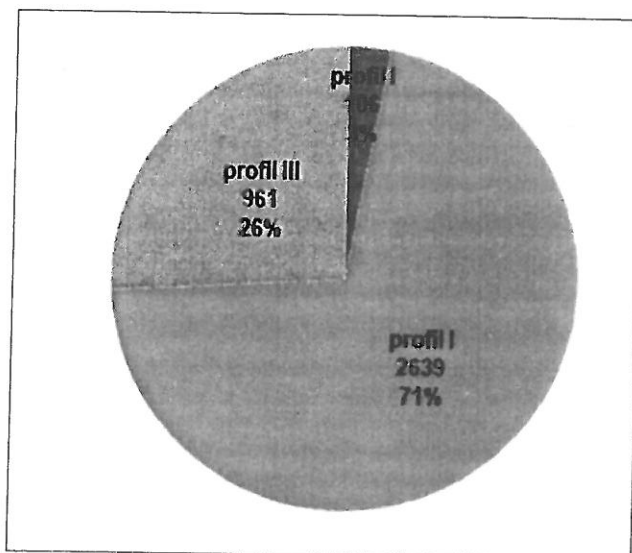
Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w 2016 r. ustalili łącznie **6552** profili.

Profil I ustalono w 399 przypadkach, profil II ustalono w 5237 przypadkach, profil III ustalono w 916 przypadkach.

Na dzień **31.12.2016 r.** w ewidencji pozostawało:

- **106** osób z ustalonym **I profilem** pomocy, tj. 3% ogółu osób z ustalonym profilem,
- **2.639** osób z ustalonym **II profilem** pomocy, tj. 71%
- **961** osób z ustalonym **III profilem** pomocy, tj. 26%

Wykres 11. Struktura bezrobotnych wg ustalonych profili pomocy – stan na dzień 31.12.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

3. USŁUGI RYNKU PRACY

W ramach struktury Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach wyodrębniono *Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ)*, tj. wyspecjalizowaną komórkę organizacyjną PUP realizującą zadania w zakresie usług, instrumentów oraz programów rynku pracy.

CAZ świadczy usługi: wspierające osoby bezrobotne i poszukujące pracy w uzyskaniu zatrudnienia, pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach, pozyskiwania ofert pracy.

3.1. POŚREDNICTWO PRACY

W 2016 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach wpłynęły **4354 oferty pracy**, w tym 1144 ofert pracy subsydiowanej (staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace interwencyjne, roboty publiczne).

Dział Pośrednictwa Pracy w 2016 roku:

- **zorganizował 104 spotkania z bezrobotnymi w ramach giełd pracy i rekrutacji grupowych**, w których uczestniczyło **690 osób bezrobotnych**;
- **1.063 osoby** bezrobotne wezwano w celu przedstawienia możliwości podjęcia pracy;
- wydano **3493** skierowania do podjęcia pracy, odbycia stażu, przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych bądź innych form aktywizacji zawodowej;
- udzielono **8884** informacji o będących w realizacji ofertach pracy;
- **5.368 osób** objęto Indywidualnym Planem Działania

W dniu **12 kwietnia 2016** roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach zorganizował Targi Pracy. Spotkanie – przy licznych udziałach osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz osób zainteresowanych problematyką rynku pracy - odbyło się w Tarnogórskim Centrum Kultury. W Targach wzięły udział **44** podmioty i organizacje, wśród których znajdowało się:

- **22** pracodawców z terenu powiatu i miast ościennych,
- **8** urzędów pracy (w tym WUP Katowice oraz urzędy pracy z: Chorzowa, Bytomia, Katowic, Piekar Śląskich, Lublińca, Gliwic, Rudy Śląskiej),
- **2** jednostki szkoleniowe (NPKK Kursant, Ośrodek Szkoleniowy Elpax),

- **3** przedstawicielstwa Ochotniczych Hufców Pracy (OHP - Punkt Pośrednictwa Pracy Pyskowice, OHP-Młodzieżowe Centrum Kariery Radzionków, OHP – Punkt Pośrednictwa Pracy Tarnowskie Góry),
- **3** organizacje współpracujące z publicznymi służbami zatrudnienia (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach, Inkubator Przedsiębiorczości w Tarnowskich Górach),
- **5** agencji pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej (TIGER Job, PROMEDICA 24, WORK FORCE Sp. z o.o., ZEITMANN Sp. z o.o., AXELL HOLANDIA).

Pracodawcy, agencje pracy, wojewódzki i powiatowe urzędy pracy oraz hufce pracy uczestniczące w Targach miały do zaoferowania razem **1441** ofert zatrudnienia. Wolne wakaty oferowane na Targach koncentrowały się w przeważającej części w branżach: prac fizycznych oraz usług (różne stanowiska), budownictwa, usług prozdrowotnych (opiekunowie), motoryzacji/ transportu, elektrycznej/elektronicznej, handlowej, umysłowej, gastronomicznej i hotelarskiej, przetwórstwa i obróbki metali, operatorów maszyn i urządzeń, stolarstwa i obróbki drewna, odzieżowej, oraz informatyki i IT.

Dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności dostępnych było **51** ofert pracy w różnych branżach i specjalnościach (m.in. prace porządkowe, ochrona mienia, pakowacz, magazynier, pracownik gospodarczy).

Zaproszone jednostki szkoleniowe i edukacyjne oferowały w szczególności kursy zawodowe oraz możliwości podwyższenia własnych kwalifikacji zawodowych.

Ponadto na miejscu doradcy zawodowi Urzędu udzielali informacji zawodowej, m.in. z zakresu sporządzania dokumentów aplikacyjnych (CV i listy motywacyjne), planowania działań zawodowych oraz prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych.

W trakcie Targów osoby zainteresowane mogły również zapoznać się z wieloma ofertami pracy w ramach **sieci EURES** - świadczących usługi pośrednictwa pracy w krajach EU/EOG. Upowszechniane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach oferty obejmowały zawody związane z: opieką medyczną (opiekunowie, pielęgniarki, technicy medyczni i laboranci), pracami fizycznymi w różnych zawodach (montażysty, prace sezonowe przy zbiorach owoców i warzyw, fryzjerzy, magazynierzy itp.), obróbki metali (spawacz, szlifierz), gastronomią (kelner, kucharz, rzeźnik), budownictwem, transportem, usługami oraz w innych

specjalizacjach (elektrycy i operatorzy maszyn). W sumie przedstawiono **87 ofert pracy** w ramach sieci EURES.

Opracowany został „**Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych**” za rok 2015, oraz raport Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za I półrocze 2016 r.

Ponadto został opracowany **Informator dla gimnazjalistów „Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie tarnogórskim 2016/2017”**.

Dokumenty te są dostępne na stronie urzędu.

Pracownicy Działu Pośrednictwa Pracy i Poradnictwa Zawodowego czynnie uczestniczyli w panelu roboczym w ramach przeprowadzonego badania „Barometr zawodów – prognoza na 2017 rok”.

„Barometr zawodów” jest badaniem ogólnopolskim, realizowanym przez powiatowe urzędy pracy. Jest to krótkookresowe, jednoroczne badanie jakościowe określające zapotrzebowanie na pracowników w kolejnym roku. Barometr powstaje osobno dla każdego powiatu oraz dla całego województwa. Zostało one przeprowadzone po raz pierwszy w Polsce w 2015 r.

Wyniki badania dla powiatu tarnogórskiego dostępne są na stronie internetowej www.barometrzawodow.pl

3.2. POŚREDNICTWO PRACY ZWIĄZANE ZE SWOBODNYM PRZEPŁYWEM PRACOWNIKÓW MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO - SIEĆ EURES

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. urząd pracy:

- dysponował **275 zagranicznymi** ofertami pracy (razem 2474 miejsca pracy) oraz **2 krajowymi** ofertami EURES;
- podjął współdziałanie z instytucjami w zakresie działalności sieci EURES, tj. Gminnymi Centrami Informacji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Instytucjami Szkoleniowymi - nawiązano 48 kontaktów z ww. instytucjami;
- **przedstawił 189 osobom** bezrobotnym oraz poszukującym pracy **oferty pracy za granicą** w różnych zawodach oraz informacje nt. działalności sieci EURES.

ZATRUDNIENIE CUDZOZIEMCÓW

Od połowy 2006 roku obowiązują **ułatwienia w zatrudnianiu cudzoziemców** z państw takich jak ***Republika Armenii, Republika Białorusi, Republika Gruzji, Republika Mołdawii, Federacja Rosyjska lub Ukraina***. Obywatele tych państw mogą wykonywać pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, w okresie ***nieprzekraczającym 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy***, na podstawie oświadczenia podmiotu o zamiarze powierzenia im wykonywania pracy, zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce pobytu stałego lub siedzibę składającego oświadczenie.

W **2016** roku PUP Tarnowskie Góry zarejestrował **3647** oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. W 2014 r. zarejestrowano 2888 oświadczeń, w 2015 r. - 5066.

W przypadku gdy podmiot chce powierzyć wykonywanie pracy cudzoziemcowi, na które wymagane jest zezwolenie na pracę zgodnie z procedurą wymagane jest uzyskanie przez ten podmiot *Informacji starosty właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy*. W takim przypadku urząd przyjmuje od pracodawcy ofertę pracy wraz z wnioskiem o *Informację*. Następnie niezwłocznie sprawdza, czy wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy są kandydaci spełniający wymagania określone w ofercie pracy. W przypadku pozytywnej weryfikacji rejestrów, informuje podmiot składający ofertę o liczbie kandydatów spełniających wymagania określone w ofercie. Następnie, w uzgodnieniu z podmiotem składającym ofertę, kieruje kandydatów spełniających wymagania do ww. podmiotu. Nadto urząd dokonuje analizy wysokości proponowanego wynagrodzenia w odniesieniu do wysokości wynagrodzenia w takim samym lub porównywalnym zawodzie lub rodzaju pracy.

Informacja starosty wydawana jest na wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w terminie:

- nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia oferty pracy w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli z analizy rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy nie wynika, że istnieje możliwość zorganizowania rekrutacji;

- nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia oferty pracy w przypadku organizowania rekrutacji wśród bezrobotnych i poszukujących pracy.

W 2016 r. przygotowanych zostało **105** opinii Starosty o sytuacji na lokalnym rynku w związku z powierzeniem pracy cudzoziemcom.

3.3. PORADNICTWO ZAWODOWE I INFORMACJA ZAWODOWA

Poradnictwo zawodowe to usługa, która ma na celu udzielanie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy, a pracodawcom w doborze kandydatów do pracy i wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy.

Powyższe cele były realizowane w formie:

- **porad indywidualnych**, z których skorzystało **386** osób. Przeprowadzono **590** rozmów doradczych. W wyniku podjętych działań **77** osób podjęło zatrudnienie.
- **indywidualnej informacji zawodowej** – udzielono jej **981** osobom;
- **grupowej informacji zawodowej**, do której skierowano **92** osoby. Przeprowadzono **12 spotkań** z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, w których wzięło udział **75** osób. Tematyka spotkań dotyczyła m.in. usług oferowanych przez PUP, realizowanych projektów, metod rekrutacji i selekcji pracowników, przedsiębiorczości oraz sieci EURES.
- **grupowego poradnictwa zawodowego**, gdzie skierowano **117** osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Zajęcia ukończyło **100** osób.

Przeprowadzono następujące zajęcia:

- 4 grupy zajęciowe nt. „*Samozatrudnienie – krok po kroku*”,
- 4 grupy zajęciowe nt. „*Twarzą w twarz z pracodawcą – jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej*”,
- 4 grupy zajęciowe nt. „*Określ swoje predyspozycje*”,
- 1 grupa zajęciowa nt. „*Metody poszukiwania pracy*”.

Po zakończeniu zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego **239** osób podjęło pracę.

Doradcy zawodowi przygotowywali wraz z pośrednikami pracy **Indywidualne Plany Działania (IPD)** dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Łącznie przygotowano je dla **5.368** osób bezrobotnych.

Do ponadstandardowych działań Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach należy m.in. współpraca doradców zawodowych ze **szkołami i ośrodkami szkolno – wychowawczymi** z terenu powiatu tarnogórskiego.

W okresie sprawozdawczym odbyły się spotkania z młodzieżą następujących szkół:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Nakle Śląskim,
- Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie,
- Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych w Tarnowskich Górach,
- Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Radzionkowie,
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Krupskim Młynie ,
- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Świerklańcu,
- Zespół Szkół w Wieszowie (spotkanie dla rodziców uczniów gimnazjum),
- Gimnazjum nr 3 w Tarnowskich Górach.

Celem zajęć zawodoznawczych dla młodzieży jest wstępna preorientacja zawodowa. Wiedza ta ma prowadzić do świadomego i wolnego wyboru zawodu, a tym samym planowania indywidualnej kariery zawodowej.

Doradcy zawodowi starają się pomagać młodym osobom w poznaniu i wykorzystaniu własnego potencjału edukacyjnego oraz zawodowego, w sprecyzowaniu własnych możliwości i pragnień dotyczących przyszłej drogi edukacyjno-zawodowej. Doradcy zwracają również uwagę na czynniki decydujące o trafnym wyborze zawodu, na które składa się przede wszystkim znajomość samego siebie, czyli realistyczne spostrzeganie własnej osoby oraz umiejętność stawiania sobie celów i ich realizacji.

Podczas spotkań z klasami maturalnymi doradcy zawodowi przekazują informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu Pracy oraz form wsparcia dla osób poszukujących pracy/bezrobotnych. Poruszane są również zagadnienia dotyczące sytuacji na rynku pracy, sposobów poszukiwania pracy, zasad pisania życiorysu zawodowego (CV) i listu motywacyjnego oraz elementów autoprezentacji i przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą.

W roku 2016 Urząd kontynuował uczestnictwo w działaniach projektu współfinansowanego ze środków EFS pn. „**Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym**”, którego realizatorem był Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Doradcy zawodowi z naszego Urzędu w roku 2016 pracowali z 10 osobową grupą osób niepełnosprawnych wykorzystując założenia metody Case Management.

3.4. WSPÓŁPRACA Z OŚRODKAMI POMOCY SPOŁECZNEJ

W styczniu 2016 r. odbyło się spotkanie z Dyrektorami ośrodków pomocy społecznej naszego powiatu, które dotyczyło omówienia realizacji zadań wynikających z przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, m.in. podjęcia działań w ramach Programu Aktywizacja i Integracja oraz współpracy na rok 2016.

7 ośrodków pomocy społecznej (Kalety, Krupski Młyn, Miasteczko Śląskie, Radzionków, Świerklaniec, Tarnowskie Góry, Zbroślawice) w 2016 korzystało z możliwości komunikacji drogą elektroniczną za pomocą uruchomionej w grudniu 2013 r. Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI) umożliwiającej wymianę informacji pomiędzy PUP a jednostkami pomocy społecznej w zakresie udzielania informacji o wspólnych klientach.

W odpowiedzi na złożone wnioski Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach wystawił **2652** elektroniczne zaświadczenia w bezpieczny i szybki sposób (w 2015 r. – 1910). Dotychczasowe papierowe zaświadczenia zostały zastąpione wersją elektroniczną co znacznie ułatwia i usprawnia pracę.

PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA

Powiatowy Urząd Pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej może inicjować działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych dla których ustalono profil pomocy III, w ramach **Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)**. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych są realizowane przez urząd pracy w ramach prac społecznie użytecznych.

W ramach programu PAI zawarto porozumienie z gminą Tworóg, w wyniku czego do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano łącznie **9 osób**, w tym 5 kobiet.

3.5. ORGANIZACJA SZKOLEŃ I REALIZACJA BONÓW SZKOLENIOWYCH

W roku 2016 PUP Tarnowskie Góry na **szkolenia zawodowe** skierował **104** osoby, w tym 23 kobiety. Dodatkowo skierowano **5** osób na szkolenie w ramach przyznanego **bonu szkoleniowego**, w tym 1 kobietę. Szkolenia ukończyło 113 osób – (9 osób kontynuowało szkolenie rozpoczęte w 2015 r.).

Na wniosek *bezrobotnego do 30 roku życia* starosta może przyznać **bon szkoleniowy** stanowiący gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia. W ramach bonu szkoleniowego finansowane są do wysokości 100 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu przyznania bonu szkoleniowego koszty:

- a) jednego lub kilku szkoleń, w tym kosztów kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe,
- b) niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych,
- c) przejazdu na szkolenia (wysokość uzależniona jest od liczby godzin szkolenia),
- d) zakwaterowania (wysokość uzależniona jest od liczby godzin szkolenia).

Organizowano szkolenia indywidualne, w tym w ramach zawartych z zakładami pracy umów trójstronnych (w przypadku uprawdopodobnienia przez osobę bezrobotną, że po zakończeniu szkolenia zostanie zatrudniona przez zakład pracy na okres minimum 6 miesięcy). W ramach szkoleń grupowych zorganizowano szkolenia z zakresu przedsiębiorczości.

Szkolenia zorganizowano ze środków krajowych Funduszu Pracy, programu specjalnego „Powrót do aktywności”, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych: powyżej 50 roku życia, spełniających warunek art. 49 ustawy, programów dla osób w wieku 30-50 lat, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych projektów pozakonkursowych: w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)” oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

Najwięcej, bo 59 osób – kończących tę formę aktywizacji, nie ukończyło 30 roku życia.

Tabela prezentuje ilość osób bezrobotnych będących w „szczególnej sytuacji na rynku pracy” zgodnie z grupami wymienionymi w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które ukończyły szkolenie:

Tabela 8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie w 2016 r.

Kategoria osób	Liczba osób przeszkolonych	odsetek
bezrobotni do 30 roku życia	59	52%
długotrwale bezrobotni	27	24%
bezrobotni powyżej 50 roku życia	13	12%
bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	10	9%
bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	9	8%
bezrobotni niepełnosprawni	5	4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

Obszary tematyczne szkoleń były zróżnicowane. Poniższa tabela prezentuje ich podział.

Tabela 9. Obszary zawodowe szkoleń – rok 2016.

Obszar szkolenia bezrobotnych	Liczba osób, które ukończyły szkolenia
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	1
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	3
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	12
Architektura i budownictwo	2
Opieka zdrowotna	3
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	5
Ochrona środowiska	1
Usługi gastronomiczne	2
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	1
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	2
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	59
Zarządzanie i administracja	20
Inne obszary szkoleń	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

W ramach organizowanych szkoleń kierowano osoby m.in. na następujące szkolenia zawodowe:

- prawo jazdy kat. C, CE, D oraz kwalifikacje na przewóz osób i rzeczy,
- operator koparko-ładowarki, ładowarki, koparki,
- opiekun osób starszych i niepełnosprawnych,

- opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym,
- pomoc kuchenna,
- masaż klasyczny,
- maszynista,
- motorniczy,
- kadry i płace,
- operator wózka widłowego,
- diagnosta samochodowy,
- szkolenie kosmetyczne,
- spawanie elektryczne, gazowe, MAG, TIG, MIG,
- przedsiębiorczość,
- kursy energetyczne
- uprawnienia SEP
- pilot
- tokarz
- kursy Adobe photoshop, photoshop, corel draw
- Autodetailing
- kurs instruktora rekreacji ze specjalnością jazda konna
- operator kontroli bezpieczeństwa
- operator zagęszczarek i ubijaków wibracyjnych, młoty wyburzeniowe
- specjalista ds. funduszy europejskich

Zgodnie z zapisami ustawy na wniosek bezrobotnego starosta może sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów, do wysokości 100 %, jednak nie więcej niż 300 % przeciętnego wynagrodzenia. W roku 2016 tut. Urząd sfinansował studia podyplomowe dla 1 kobiety. Dodatkowo 2 mężczyźni kontynuowało studia podyplomowe rozpoczęte w roku 2015.

4. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

4.1. DOTACJE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Bardzo popularną formą aktywizacji zawodowej są bezzwrotne **dotacje dla osób bezrobotnych na otwarcie własnej działalności gospodarczej**. Wysokość takiej dotacji zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie może przekroczyć 6-ciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Osoby bezrobotne mogą z otrzymanych środków zakupić maszyny, urządzenia, meble i inne środki trwałe niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności. Do 25% kwoty wnioskowanej przeznaczone może być na zakup niezbędnego towaru. Istnieje również możliwość przeznaczenia 20% wnioskowanej kwoty na pokrycie kosztów pomocy prawnej. Przyznanie środków determinuje nie tylko dobry pomysł na własny „biznes”, ale przede wszystkim spełnienie wymagań formalno-prawnych.

W roku 2016 Urząd Pracy udzielił **203** jednorazowych **dotacji** dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w tym dla **85** kobiet. Najczęściej bezrobotni podejmowali działalność w zakresie:

- usług ogólnobudowlanych i remontowo-budowlanych,
- sprzedaż detaliczna żywności,
- usług fryzjerskich i zabiegów kosmetycznych,
- działalności prawniczej,
- naprawy pojazdów samochodowych.

Urząd finansował przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, Programu Specjalnego „Powrót do aktywności”, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych: powyżej 50 roku życia spełniających warunek art. 49 ustawy, w wieku do 30 lat, w wieku 30-50 lat, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych projektów pozakonkursowych: w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)” oraz

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

Tabela 10. Liczba udzielonych dotacji w roku 2016 wg miejsca zamieszkania osoby bezrobotnej ubiegającej się o dotację.

Miasto/Gmina	Ilość
Tarnowskie Góry	97
Świerklaniec	23
Radzionków	22
Zbrosławice	18
Kalety	13
Miasteczko Śląskie	11
Tworóg	9
Ożarowice	6
Krupski Młyn	4
Razem	203

Źródło: Opracowanie własne PUP Tarnowskie Góry

4.2. REFUNDACJE WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY

Zakłady pracy przy zatrudnianiu osób bezrobotnych mogą skorzystać z **refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego**. Wysokość refundacji określona jest w ustawie i wynosi aktualnie maksymalnie **6-krotność wysokości przeciętnego wynagrodzenia**. Aby zakład pracy mógł ubiegać się o ww. formę pomocy musi istnieć na rynku przez okres co najmniej 6 miesięcy, natomiast zrefundowane stanowisko pracy musi zostać utrzymane przez okres 24 miesięcy.

W roku 2016 Urząd zrefundował koszty wyposażenia lub doposażenia **68 stanowisk pracy** dla skierowanych bezrobotnych, w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, Programu Specjalnego „Powrót do aktywności”, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych: w wieku 30-50 lat, powyżej 50 roku życia, spełniających warunków art. 49 ustawy, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanego projektu pozakonkursowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób

bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

Z przeprowadzonych kontroli wynika, że stanowiska są utworzone zgodnie z warunkami określonymi w zawartych z pracodawcami umowach. Pracodawcy dokonali zakupów niezbędnego wyposażenia stanowiska pracy zgodnie ze szczegółowymi specyfikacjami stanowiącymi załącznik do umowy.

4.3. STAŻ I BON STAŻOWY

Staż to jedna z form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, pozwala osobom bezrobotnym na zdobycie doświadczenia zawodowego oraz nabycie nowych kwalifikacji zawodowych.

Bezrobotny do 30 roku życia może złożyć wniosek o przyznanie **bonu stażowego** stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowanych okres 6 miesięcy, wypłacana jest premia w wysokości 1.513,50 zł. W ramach bonu stażowego finansowane są:

- a) koszty przejazdu do i z miejsca odbywania stażu (w miesięcznych transzach do łącznej wysokości 605,40 zł),
- b) koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych.

W 2016 r. **500** osób odbywało **staż** zorganizowany u pracodawców (w tym **35** w ramach przyznanego **bonu stażowego**). Do odbycia stażu urząd skierował **377** osób, w tym **302** kobiety, zaś 88 osób kontynuowało staż rozpoczęty w 2015 roku.

Urząd finansował staże w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, Programu specjalnego „Powrót do aktywności” oraz „Powracam na rynek pracy”, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych: powyżej 50 roku życia, spełniających warunek art. 49 ustawy, w wieku 30-50 lat, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych projektów pozakonkursowych: w ramach Programu

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)” oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

4.4. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończony egzaminem.

Przygotowanie zawodowe dorosłych jest realizowane według programu ukierunkowanego na nabywanie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnej do wykonywania zadań zawodowych, przygotowanego przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową we współpracy z pracodawcą.

Do odbycia **przygotowania zawodowego dorosłych** skierowano **12** osób w roku 2016, w tym **3** kobiety. 2 osoby kontynuowały przygotowanie zawodowe rozpoczęte w 2015 r. Organizację tej formy aktywizacji Urząd finansował w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych projektów pozakonkursowych: w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)” oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

4.5. PRACE INTERWENCYJNE

Prace interwencyjne zgodnie z ustawą oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, jeżeli zatrudnienie nastąpiło w wyniku umowy zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W roku 2016 do odbycia prac interwencyjnych Urząd skierował **174 osoby**, w tym **88 kobiet**.

Ponadto 77 osób kontynuowało odbywanie tej formy rozpoczętej w roku 2015.

Organizacja prac interwencyjnych finansowana była w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, Programu specjalnego „Powrót do aktywności” oraz „Powracam na rynek pracy”, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych: w wieku 30-50 lat, powyżej 50 roku życia, spełniających warunek art. 49 ustawy, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanego projektu pozakonkursowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 pt. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)”.

4.6. ROBOTY PUBLICZNE

W roku 2016 skierowano do pracy w ramach robót publicznych **12** osób bezrobotnych, w tym **4 kobiety**, 1 osoba kontynuowała tę formę aktywizacji rozpoczętą w 2015 r.

Roboty publiczne zorganizowały samorządy gminne, były to najczęściej prace porządkowe na terenie gminy. Do wykonywania prac w ramach robót publicznych skierowano m.in.: 3 osoby do 30 roku życia, 5 osób bez średniego wykształcenia, 2 osoby długotrwale bezrobotne, 6 osób powyżej 50 roku życia.

Organizacja robót publicznych finansowana była w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, w tym dodatkowo pozyskanych środków w ramach rezerw Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację zawodową bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

4.7. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne to forma aktywizacji osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej i niejednokrotnie mających problemy z przystosowaniem zawodowym. Prace wykonywane są na użytek gminy, a liczba godzin pracy nie może przekraczać 10 tygodniowo. W 2016 roku Urząd zawarł porozumienia z następującymi gminami, na rzecz których prace społecznie użyteczne były wykonywane:

- Radzionków,
- Tworóg,
- Krupski Młyn,

- Ożarówice,
- Zbrostawice,
- Świerklaniec,
- Miasteczko Śląskie,
- Tarnowskie Góry.

W wyniku zawartych porozumień do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano łącznie **79 osób**, w tym 38 kobiet, które wykonywały m.in. prace porządkowe oraz remontowe na terenie swojej gminy.

4.8. FINANSOWANIE KOSZTÓW PRZEJAZDÓW DO MIEJSCA ZATRUDNIENIA, ODBYWANIA STAŻU, PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH, SZKOLENIA

Finansowanie kosztów przejazdu to jeden z instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy.

Zwrotu kosztów dojazdu starosta może dokonywać z Funduszu Pracy – przez okres do 12 miesięcy – osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż lub została skierowana na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy i dojeżdża do tych miejsc,
- uzyskuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Starosta może zwrócić również bezrobotnemu :

- koszt przejazdu do pracodawcy (i powrotu do miejsca zamieszkania) w przypadku skierowania bezrobotnego do pracodawcy, który zgłosił ofertę pracy, jeżeli siedziba tego pracodawcy znajduje się poza miejscem zamieszkania bezrobotnego,
- koszt przejazdu na badania lekarskie (i powrotu do miejsca zamieszkania), jeżeli na badania te bezrobotny został skierowany przez powiatowy urząd pracy i dojeżdża do tych miejsc,
- koszt przejazdu do miejsca wykonywania prac społecznie użytecznych i powrotu do miejsca zamieszkania lub pobytu.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach w 2016 roku wydatkował kwotę **39,6 tys. zł** na zwrot kosztów dojazdu osobom bezrobotnym.

4.9. DODATKI AKTYWIZACYJNE

Dodatek aktywizacyjny, to świadczenie, przysługujące bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, którzy:

- w wyniku skierowania przez urząd pracy podjęli zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i otrzymują wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- z własnej inicjatywy podjęli zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W przypadku, gdy w wyniku skierowania przez urząd pracy osoba bezrobotna posiadająca prawo do zasiłku podejmuje zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę, może ubiegać się o dodatek aktywizacyjny w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymanym wynagrodzeniem, nie większym jednak niż 50 % zasiłku i przez okres w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

W przypadku, gdy osoba bezrobotna z własnej inicjatywy podejmuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową może ubiegać się o dodatek aktywizacyjny w wysokości do 50 % zasiłku przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

W 2016 roku Urząd wydatkował kwotę **176,1 tyś. zł** na finansowanie dodatków aktywizacyjnych dla **237** osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podjęli zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

4.10. BON ZATRUDNIENIOWY

Bon zatrudnieniowy stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy, który zatrudni **bezrobotnego do 30 roku życia** na okres 18 miesięcy, części kosztów wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne. Refundacja dokonywana jest przez okres pierwszych 12 miesięcy w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, natomiast kolejnych 6 miesięcy nie podlega refundacji.

W roku 2016 tut. Urząd przyznał **bony zatrudnieniowe 16** osobom, w tym 8 kobietom. Dodatkowo 13 osób kontynuowało zatrudnienie w ramach udzielonego bonu w roku 2015. Bon zatrudnieniowy udzielono w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach

realizowanego projektu pozakonkursowego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)”.

4.11. BON NA ZASIEDLENIE

Bon na zasiedlenie może otrzymać osoba **bezrobotna do 30 roku życia**, która zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza miejscem dotychczasowego zamieszkania w wysokości nie wyższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli:

- a) z tytułu wykonywania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym,
- b) odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie,
- c) będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Pozyskane środki przeznacza się na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia lub działalności gospodarczej.

W roku 2016 tut. Urząd przyznał **bony na zasiedlenie** dla **17** osób, w tym 7 kobietom w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanego projektu pozakonkursowego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)”.

4.12. DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA ZA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNEGO, KTÓRY UKONCZYŁ 50 ROK ŻYCIA

Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy **dofinansowanie wynagrodzenia** za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który

ukończył 50 rok życia. Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje w kwocie nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy za każdego bezrobotnego. Dofinansowanie przysługuje przez okres:

- a) 12 miesięcy – w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60 lat,
- lub
- b) 24 miesięcy – przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 60 lat.

Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego po upływie okresu przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia, odpowiednio przez okres 6 miesięcy w przypadku pkt. a oraz 12 miesięcy w przypadku pkt. b.

W roku 2016 tut. Urząd udzielił **dofinansowania wynagrodzenia** dla **33** osób, w tym 4 kobietom. Organizację dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia finansowano w ramach realizowanych programów ze środków krajowych Funduszu Pracy.

4.13. REFUNDACJA KOSZTÓW WYNAGRODZENIA SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO DO 30 ROKU ŻYCIA

Od 2016 r. został wprowadzony nowy instrument służący aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia. Pracodawcy oraz przedsiębiorcy będą mogli ubiegać się o refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

Pracodawca jest zobowiązany do zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy takich osób przez okres 12 miesięcy refundacji i następnie przez okres kolejnych 12 miesięcy. W przypadku niewywiązania się z tego warunku powstaje po stronie pracodawcy obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi. W momencie rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 ustawy Kodeks Pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy skierowanego bezrobotnego

w trakcie okresu objętego refundacją albo przed upływem okresu 12 miesięcy, Powiatowy Urząd Pracy kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego.

Wydatki na ten cel finansowane są w latach 2016 – 2018 przez starostów w ramach Funduszu Pracy. Umowy między starostą a pracodawcą lub przedsiębiorcą, na podstawie której otrzymają refundację, mogą być zawierane od stycznia 2016 r. do końca roku 2017.

W roku 2016 tut. Urząd zrefundował wynagrodzenia dla **175** osób, w tym 91 kobiet.

5. PROGRAMY SPECJALNE

W 2016 roku Urząd Pracy przygotował dwa programy specjalne finansowane w ramach posiadanych środków Funduszu Pracy przyznanych algorytmem. Programy specjalne mają na celu pomoc w przełamaniu barier utrudniających zatrudnienie osobom bezrobotnym, wobec których wcześniejsze działania aktywizujące nie przyniosły efektu w postaci zatrudnienia.

1. Program specjalny pn. **"Powrót do aktywności"** skierowany jest do osób długotrwale bezrobotnych, dla których ustalono II i III profil pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które:

- ukończyły 30 rok życia;
- ukończyły 50 rok życia;
- posiadają co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- są niepełnosprawne,
- nie posiadają doświadczenia zawodowego.

Program ten ma na celu podniesienie konkurencyjności uczestników na rynku pracy poprzez nabycie doświadczenia zawodowego dzięki uczestnictwu w stażach oraz pracach interwencyjnych. Indywidualne porady z doradcą zawodowym miały na celu podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości, pobudzenie kreatywności, aktywności oraz samodzielności w podejmowaniu działań zawodowych, nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Ponadto program zakładał rozwój przedsiębiorczości przez tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku uczestnictwa w szkoleniu z zakresu przedsiębiorczości oraz udzielenia dotacji lub refundacji wyposażenia/wyposażenia miejsca pracy.

Program specjalny charakteryzuje się tym, że umożliwia dodatkowo finansowanie elementów specyficznych wspierających zatrudnienie. Analizując bariery utrudniające zatrudnienie osobom bezrobotnym, tut. Urząd zaproponował jako element specyficzny

wspierający zatrudnienie tzw. MULTIBON dla każdego uczestnika w wysokości do 1.050 zł, który umożliwił jego wykorzystanie w zakresie sfinansowania kosztów:

- a) edukacji (zakup fachowej literatury, podręczników branżowych, szkoleń, kursów w tym również prawa jazdy, studiów);
- b) profilaktyki zdrowotnej (usługi lekarskie i stomatologiczne);
- c) pokrycia niezbędnych kosztów związanych z prowadzeniem firmy (obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne, koszty księgowości, itp.);
- d) multimediów (prasa, Internet, urządzenia multimedialne);
- e) zakupu odzieży,
- f) wizażu (usługi fryzjerskie, kosmetyczne)
- g) opieki nad dzieckiem/osobą zależną bez wymogu spełnienia warunku wynikającego z art. 45 ustawy,
- h) pokrycia kosztów związanych z zakwaterowaniem poza miejscem zamieszkania bez wymogu wynikającego z art. 45 ustawy.

Uczestnicy programu mogą korzystać z pomocy doradcy zawodowego i pośrednika pracy przez cały czas jego trwania aż do podjęcia zatrudnienia. Program realizowany jest w okresie 01.05.2016 r. – 31.10.2017 r. Koszt realizacji całego programu to kwota **248,8 tys. zł**. Aktualnie uczestnikami programu jest grupa **16** osób. Założenia programu przewidują efektywność po jego zakończeniu na poziomie 63,15%.

W ramach programu zorganizowano następujące formy aktywizacji:

- a) **staż** dla **3** osób;
- b) **prace interwencyjne** dla **4** osób;
- c) **przeszkolono 4** osób z zakresu przedsiębiorczości i udzielono im jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej;
- d) **zrefundowano** koszty wyposażenia lub doposażenia **1 stanowiska pracy** dla bezrobotnych odbywających staż lub przygotowanie zawodowe.

2. Program specjalny pn. **"Powracam na rynek pracy"** skierowany jest do osób długotrwale bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które:

- nie ukończyły 30 rok życia;
- ukończyły 50 rok życia;

- posiadają co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- są niepełnosprawne,
- nie posiadają doświadczenia zawodowego.

Program ten ma na celu podniesienie konkurencyjności uczestników na rynku pracy poprzez nabycie doświadczenia zawodowego dzięki uczestnictwu w stażach, pracach interwencyjnych lub w wyniku otrzymania bonu zatrudnieniowego. Indywidualne porady z doradcą zawodowym miały na celu podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości, pobudzenie kreatywności, aktywności oraz samodzielności w podejmowaniu działań zawodowych, nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Program specjalny charakteryzuje się tym, że umożliwia dodatkowo finansowanie elementów specyficznych wspierających zatrudnienie. Analizując bariery utrudniające zatrudnienie osobom bezrobotnym tut. Urząd zaproponował jako element specyficzny wspierający zatrudnienie tzw. MULTIBON dla każdego uczestnika w wysokości do 1.050 zł, który umożliwił jego wykorzystanie w zakresie sfinansowania kosztów poprawy lub zmiany wizerunku w zakresie pokrycia kosztów: profilaktyki zdrowotnej (usługi lekarskie i stomatologiczne), usługi kosmetyczne i fryzjerskie oraz zakup odzieży.

Uczestnicy programu mogą korzystać z pomocy doradcy zawodowego i pośrednika pracy przez cały czas jego trwania aż do podjęcia zatrudnienia. Program realizowany jest w okresie 06.09.2016 r. – 30.09.2017 r. Koszt realizacji całego programu to kwota **120,4 tys. zł.** Aktualnie uczestnikami programu jest grupa **6 osób.** Założenia programu przewidują efektywność po jego zakończeniu na poziomie 50%.

W ramach programu zorganizowano następujące formy aktywizacji:

- a) **staż dla 5 osób;**
- b) **prace interwencyjne dla 1 osób;**

6. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Krajowy Fundusz Szkoleniowy to instrument polityki rynku pracy przeznaczony na finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników lub pracodawców.

W roku 2016 przy wydatkowaniu środków KFS obowiązywały następujące priorytety:

- 1) wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego, tj. pozostającego w bezpośrednim związku z branżą lub zawodem, mającego na celu uzyskanie lub uaktualnienie kompetencji do celów zawodowych;
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- 3) wsparcie młodych, nowozatrudnionych pracowników na podstawie umów, o których mowa w art. 150 f ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia dla skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Ponadto określono priorytety wydatkowania rezerwy KFS w roku 2016:

- 1) wsparcie kształcenia ustawicznego w branżach/zawodach, gdzie pracodawcy oferują miejsca pracy i jednocześnie zgłaszają trudności z zatrudnieniem pracowników;
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego w branży transportowej w zawodach: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, maszyniści kolejowi oraz w branży usług opiekuńczych;
- 3) wsparcie kształcenia ustawicznego w branżach/przedsiębiorstwach restrukturyzowanych, np. w branży górnictwa węglowego, w celu utrzymania zatrudnienia;
- 4) wsparcie kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych w celu utrzymania zatrudnienia.

W 2016 roku tut. Urząd w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego dysponował kwotą **807,7** tys zł i podpisał **124 umowy z pracodawcami** na kształcenie ustawiczne pracowników

i pracodawców, z których wynika, że **547** osób rozpoczęło **szkolenia**, **7** osób podjęło **studia podyplomowe** oraz **25** osób przystąpiło do **egzaminów**.

Tematyka szkoleń:

- szkolenia fryzjerskie,
- spawanie
- kurs barmański
- kurs florystyczny,
- kurs samoobrony,
- kurs numizmatyczny,
- operator ładowarki, koparki, koparko-ładowarki,
- operator wózka widłowego, jezdniowego,
- operator żurawi przenośnych, podestów ruchomych, suwnic,
- operator zagęszczarek i ubijaków wibracyjnych,
- prawo jazdy kat. E,
- hakowy, dźwigowy, suwnice,
- szkolenia kosmetyczne,
- kucharz, kuchnia molekularna, kurs cukierniczy,
- księgowość,
- kadry i płace.

Studia podyplomowe rozpoczęto z zakresu:

- analityk finansowy,
- międzynarodowe standardy rachunkowości,
- oligofrenopedagogika, wczesna edukacja montesorri,
- prawo gospodarcze i handlowe,
- budowa i eksploatacja pojazdów szynowych.

Egzaminy finansowane w ramach KFS dotyczyły: spawania, prawa jazdy, egzaminu mistrzowskiego w zawodzie stolarz, kucharz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

7. REALIZACJA ZADAŃ DOTYCZĄCYCH AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach dysponował na aktywizację osób bezrobotnych środkami w wysokości **13 459,91 tys. zł.**

Środki, które zostały przyznane powiatowi tarnogórskiemu na aktywizację osób bezrobotnych:

- a) w ramach tzw. **algorytmu** to kwota **5 548,01 tys. zł,**
- b) w ramach realizacji zadań określonych w **art. 150f** ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (refundacja części wynagrodzenia zatrudnionych bezrobotnych do 30 roku życia) – **2.236,40 tys. zł**
- c) środki z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** – **158,4 tys. zł.**

W ramach **posiadanych środków przyznanych algorytmem** realizowano:

- Program Aktywizacja i Integracja,
- Program specjalny „Powrót do aktywności”,
- Program specjalny „Powracam na rynek pracy”.

Pozostała kwota – **5.517,1 tys. zł,** to środki uzyskane w ramach **dodatkowych** projektów i konkursów:

⇒ ze środków rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizowane były następujące programy:

1. **dwa programy aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 200,6 tys. zł,**
2. **program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku 30-50 lat – 226,3 tys. zł,**
3. **program aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia – 184,0 tys. zł,**
4. **program aktywizacji zawodowej bezrobotnych spełniających warunek art. 49 ustawy – 574,9 tys. zł,**

⇒ w ramach środków z **Europejskiego Funduszu Społecznego** realizowane były następujące projekty:

1. **projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)” Poddziałanie 1.1.1 PO WER – 2 533,5 tys. zł,**

2. projekt pozakonkursowy „*Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)*” **Działanie 7.2 RPO WSL – 1 797,8 tys zł.**

W ramach powyższych środków ponad **1.520** osób bezrobotnych skorzystało z różnych form aktywizacji zawodowej: staży, szkoleń, robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego dorosłych, dotacji na otwarcie własnej działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach refundowanego miejsca pracy oraz nowych instrumentów wprowadzonych przez nowelizację ustawy, tj. bonów stażowych, bonów szkoleniowych, bonów na zasiedlenie, bonów zatrudnieniowych oraz dofinansowania wynagrodzenia dla osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Środki z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

1. W 2016 roku PUP rozpoczął realizację **dwóch Programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia:**

a) pierwszy program realizowany jest w okresie 01.04.2016 – 31.03.2017 r., a kwota pozyskana na jego realizację wynosi **105,8 tys zł**. Po zakończeniu programu założono osiągnięcie efektywności na poziomie 72,73%. Łącznie z programu w 2016 r. skorzystało **13** osób. W ramach programu realizowane są następujące działania:

- **staże dla 5 osób,**
- **prace interwencyjne dla 3 osób,**
- zorganizowano **szkolenia zawodowe dla 1 osoby,**
- zorganizowano **roboty publiczne dla 3 osób,**
- **udzielono jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 1 osoby.**

b) Drugi program dla osób powyżej 50 roku życia realizowany jest w okresie 01.08.2016 – 31.05.2017 r. Kwota przypadająca na realizację programu w roku 2016 wynosi **94,8 tys zł**. Po zakończeniu programu założono efektywność na poziomie 75%. Łącznie z programu w 2016 r. skorzystało **11** osób, z czego zrealizowano:

- **staże dla 2 osób,**
- **prace interwencyjne dla 3 osób,**
- organizację **szkoleń dla 1 osoby,**

- **roboty publiczne dla 2 osób,**
- **udzielenie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej 1 osobie,**
- **zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia 2 stanowisk pracy dla bezrobotnych.**

2. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku 30-50 lat realizowany jest w okresie 12.09.2016 r. – 31.05.2017 r. Na jego realizację pozyskano środki w wysokości **226,3 tys. zł.** Po jego zakończeniu założono osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej na poziomie 82,14%. Łącznie w ramach programu w 2016 r. aktywizowanych jest **19 osób**, z czego zrealizowano:

- **staż dla 5 osób,**
- **prace interwencyjne dla 3 osób,**
- **organizację szkolenia dla 1 osoby,**
- **udzielenie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej 9 osobom,**
- **zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia 1 stanowiska pracy dla bezrobotnego.**

3. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia realizowany był w okresie 28.11.2016 r. – 31.12.2017 r. Na jego realizację pozyskano środki w wysokości **184,0 tys. zł.** Łącznie w ramach programu w 2016 r. zaktywizowano **8 osób** poprzez udzielenie jednorazowych **środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.**

4. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy realizowany jest w okresie 16.05.2016 r. – 31.05.2017 r. i skierowany jest do osób bezrobotnych spełniających warunek z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do grupy tej należą:

- **długotrwale bezrobotni,**
- **bezrobotni do 30 roku życia,**
- **bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej**
- **bezrobotni powyżej 50 roku życia,**

- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

Kwota pozyskana na realizację programu w 2016 r. wyniosła **574,9 tys. zł.** Zgodnie z wytycznymi Ministra program zakłada **80% efektywność.** W programie uczestniczy **38 osób.** W ramach powyższego zrealizowano następujące działania:

- a) **szkolenia dla 3 osób,**
- b) **staże dla 6 osób,**
- c) **prace interwencyjne dla 6 osób,**
- d) **udzielono jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej 17 osobom,**
- e) **zatrudnienie otrzymało 6 osób w ramach refundowanego stanowiska pracy.**

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego:

1. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)

PUP uzyskał w 2016 r. dofinansowanie do projektu pozakonkursowego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Poddziałanie 1.1.1. pt. „*Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim (II)*”. W ramach złożonego wniosku uzyskano kwotę **2.533,5 tys. zł** - dofinansowanie ze środków EFS (nie przewidziano wkładu własnego). Realizacja projektu przypadła na okres 01.01.2015 - 31.12.2016. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tarnogórskim, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), w tym:

- a) **osób niepełnosprawnych,**
- b) **długotrwale bezrobotnych,**
- c) **kobiet.**

Realizacja programu pokazała, że zainteresowanie wsparciem jest duże i pozwoliła na rekrutację i wyłonienie grupy **228 uczestników,** w tym 155 kobiet.

W ramach projektu zorganizowano:

- **9 szkoleń zawodowych** zakończonych egzaminem potwierdzającym zdobycie kwalifikacji,

- **przygotowanie zawodowe dorosłych dla 3 osób,**
- **staże dla 140 osób,**
- udzielono **bonu stażowego dla 7 osób,**
- **2 osoby uzyskały bon na zasiedlenie,**
- **62 osoby uzyskały jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej,**
- **5 osób uzyskało zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego.**

2. Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)

PUP uzyskał w 2016 r. dofinansowanie do projektu pozakonkursowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego Działanie 7.2 pt. „*Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach (II)*”. W ramach złożonego wniosku uzyskano kwotę **1.797,8 tys zł** - dofinansowanie ze środków EFS (nie przewidziano wkładu własnego). Realizacja projektu przypadła na okres 01.01.2016-31.12.2016. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Tarnowskich Górach, dla których został ustalony I lub II profil pomocy w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należących co najmniej do jednej z wymienionych grup:

- a) osoby powyżej 50 roku życia,
- b) kobiety,
- c) osoby niepełnosprawne,
- d) osoby długotrwale bezrobotne,
- e) osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych.

Realizacja programu pozwoliła na rekrutację i wyłonienie grupy **159** uczestników, w tym **121** kobiet.

W ramach projektu zorganizowano:

- **10 szkoleń zawodowych** zakończonych egzaminem potwierdzającym zdobycie kwalifikacji,
- **przygotowanie zawodowe dorosłych dla 4 osób,**
- **staże dla 76 osób,**
- zorganizowano **prace interwencyjne dla 18 osób,**
- **45 osób uzyskało jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej,**
- zatrudnienie otrzymało **6 osób** w ramach **refundowanego stanowiska pracy**

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

W ramach środków PFRON tut. urząd realizował zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W 2016 roku na aktywizację osób niepełnosprawnych Rada Powiatu Tarnogórskiego ze środków PFRON przeznaczyła kwotę **158 395,78 zł**. Środki te przeznaczone były na:

- finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy;
- przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych, w tym także poniesionych przez pracodawcę.

W 2016 roku zaktywizowano **16** osób niepełnosprawnych, w tym **4** osoby odbyły **szkolenia** zawodowe, zaś **10** osób - **staż** zawodowy. Ponadto w ramach posiadanych środków **1** osoba otrzymała środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej oraz **1** uzyskała zatrudnienie na refundowanym stanowisku pracy.

Wydatki na poszczególne formy aktywizacji w roku 2016 prezentuje poniższa tabela:

Tabela 11. Wydatkowanie środków w ramach PFRON w roku 2016

Forma aktywizacji	Środki wydatkowane
Stáže	55 602,62 zł
Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	45 000,00 zł
Refundacja kosztów doposażenia stanowiska pracy	45 000,00 zł
Szkolenia	12 793,16 zł
RAZEM	158 395,78 zł

Źródło: opracowanie własne PUP Tarnowskie Góry.

8. DODATKOWE DZIAŁANIA URZĘDU MAJĄCE NA CELU PODNIESIENIE JAKOŚCI OFEROWANYCH USŁUG

PARTNERSTWO LOKALNE NA RZECZ REGIONALNEGO RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach przystąpił do Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Regionalnego Rynku Pracy. Uczestnikami partnerstwa są: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, 26 powiatowych urzędów pracy z województwa śląskiego, oraz Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie. Partnerstwo zawiązało się w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć i projektów na rzecz rozwoju regionalnego rynku pracy, przedsiębiorczości oraz rozwoju zasobów ludzkich, inicjowania zmian o charakterze prawnym oraz organizacji spotkań i konferencji. W 2016 r. partnerzy zorganizowali **panel dyskusyjny** pt. ***"Urzędy pracy jako znaczący partner i koordynator lokalnego rynku pracy"*** podczas VI Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, które odbyło się w dniach 10-12.10.2016 r. w Katowicach.

VIII OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY (OTK)

W ramach VIII Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, przeprowadzanego pod hasłem: *„Bądź autorem swojej kariery”* 20 października 2016 r. odbył się „Dzień kariery w Budowlance”. Honorowy patronat objął Starosta Powiatu Tarnogórskiego Józef Burdziak. Przedsięwzięcie zorganizowane zostało przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach i Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach.

W Dniu Kariery uczestniczyły instytucje, takie jak Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Młodzieżowe Centrum Kariery w Katowicach, Punkt Pośrednictwa Pracy w Tarnowskich Górach, wspomagające młodych ludzi w wyborze dalszej przyszłości zawodowej. Program obejmował prezentacje dotyczące tendencji oraz wsparcia młodzieży na współczesnym rynku pracy, warsztaty dla programowo ostatnich klas „Matura i co dalej” i „O czym warto wiedzieć wychodząc na rynek pracy”. Największą atrakcją był turniej zawodoznawczy „Świat zawodów”, w którym brali udział uczniowie klas pierwszych.

DNI OTWARTE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na terenie powiatu pracownicy Urzędu aktywnie uczestniczyli w zorganizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Dniach Otwartych dla Osób Niepełnosprawnych. Wydarzenie to, zorganizowane w maju 2016 r., było okazją do upowszechnienia informacji o prawach osób niepełnosprawnych w obszarze zagadnień z zakresu ubezpieczeń społecznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, aktywizacji zawodowej.

KONFERENCJA

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach pod patronatem Starosty Tarnogórskiego Józefa Burdziaka zorganizował w dniu **16 listopada 2016 r.** w godz. 12.00 – 14.00 w Centrum Kultury Śląskiej w Nakle Śląskim konferencję pn. **„Osoby z niepełnosprawnością na drodze do aktywizacji zawodowej”**.

Celem konferencji było przedstawienie sytuacji osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, a także sposoby wsparcia i ich aktywizacja zawodowa. W trakcie konferencji przedstawiciel WUP Katowice omówił wdrożenie elementów metody Case Management w pracy z osobami niepełnosprawnymi w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego. Działalność na rzecz wsparcia pracodawców przy zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością przedstawił Dyrektor Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Śląski w Katowicach. Przedstawiona została także sytuacja osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy oraz instrumenty będące w dyspozycji urzędów pracy służące aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym osób niepełnosprawnych. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz pracodawcy.

BADANIA RYNKU PRACY

W 2016 r. wykonano kompleksowe badania lokalnego rynku pracy, które obejmowały zarówno charakterystykę powiatu tarnogórskiego, jak również charakterystykę bezrobotnych według profili i lokalnych pracodawców. Badania wykorzystywane są przy podejmowaniu działań z zakresu aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy.

PROJEKT „Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym”.

W roku 2016 Urząd kontynuował uczestnictwo w działaniach projektu współfinansowanego ze środków EFS pn. **„Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym”**, którego realizatorem był Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Głównym celem projektu był wzrost jakości usług Publicznych Służb Zatrudnienia w województwie śląskim poprzez podniesienie kompetencji zawodowych pracowników kluczowych w ramach cyklu szkoleń i wizyt studyjnych, dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Realizacja przedsięwzięcia wynikała z potrzeby przygotowania pracowników PSZ w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi wymagającymi szczególnego wsparcia w rozwiązywaniu problemów zawodowych i poruszania się po rynku pracy. Partnerem było niemieckie *Hochschule der Bundesagentur für Arbeit*, z uwagi na możliwość wykorzystania doświadczenia tamtejszych służb zatrudnienia w zakresie stosowania metody **Case Management** (Zarządzanie Przypadkiem) do pracy z osobami niepełnosprawnymi, która jest standardowo stosowana w Niemczech do aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez adaptację i implementację metody. Jednym z efektów współpracy był wydany w 2015 r. poradnik pn. „Elementy metody Case Management w pracy osobami z niepełnosprawnością w publicznych służbach zatrudnienia województwa śląskiego” przygotowany m.in. przez doradcę zawodowego naszego Urzędu. Doradcy zawodowi z naszego Urzędu w roku 2016 pracowali z 10 osobową grupą osób niepełnosprawnych wykorzystując założenia metody Case Management.

9. INFORMACJA DOTYCZĄCA EWIDENCJI BEZROBOTNYCH I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA ZA 2016 ROK

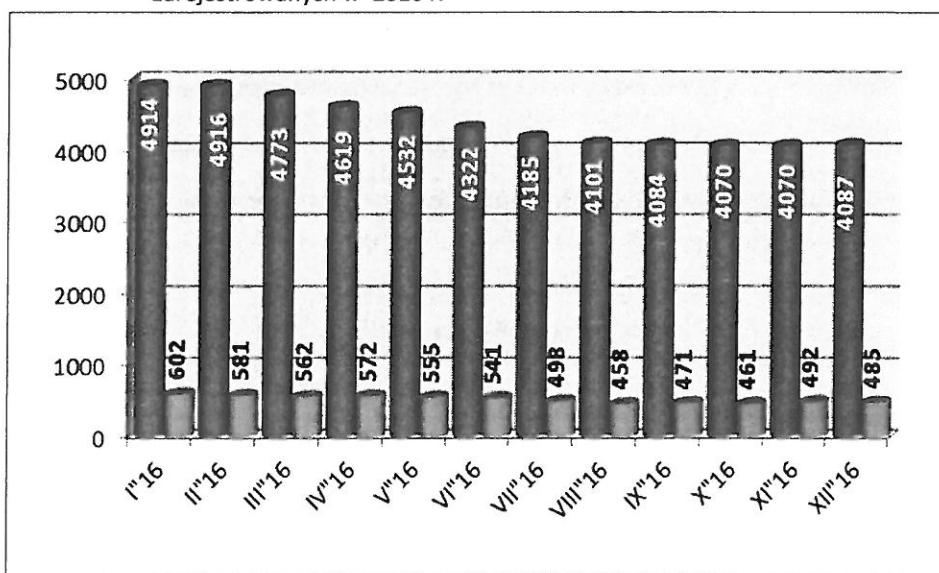
9.1. PASYWNE DZIAŁANIA URZĘDU OGRANICZAJĄCE SKUTKI BEZROBOCIA - BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

W 2016 r. w PUP Tarnowskie Góry zarejestrowało się **6.233** osób, w tym 190 osób drogą elektroniczną (poprzez dedykowany portal). Status osoby bezrobotnej utraciło 6.228 osób.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w ewidencji urzędu figurowało ogółem **4.087** osób bezrobotnych, w tym **485** osób posiadających **prawo do zasiłku** dla bezrobotnych, co stanowiło 11,9% ogółu bezrobotnych (2015 r. również 11,9%).

Poniższy wykres prezentuje zestawienie osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych do ogólnej liczby zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w poszczególnych miesiącach 2016 roku:

Wykres 12. Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w porównaniu do ogółu zarejestrowanych w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Tarnowskie Góry

9.2. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE I ORZECZNICTWO PROWADZONE PRZEZ PUP – statystyka

Tabela 12. Wykaz wydanych przez Dział Ewidencji i Świadczeń w 2016 r. decyzji i zaświadczeń.

WYDANE DECYZJE ADMINISTRACYJNE ZA OKRES 01.01.2016 – 31.12.2016		
1.	Przyznanie statusu osoby bezrobotnej	6233
2.	Utrata statusu osoby bezrobotnej	6832
3.	Przyznanie stypendium (szkolenie / staż / przygotowanie zawodowe)	584
4.	Ustalenie statusu – decyzje (zmiana, uchylenie decyzji we własnym zakresie w postępowaniu wyjaśniającym)	979
5.	Postanowienia – ustalenie statusu	413
WYDANE ZAŚWIADCZENIA ZA OKRES 01.01.2016 – 31.12.2016		
1.	Zaświadczenia o rejestracji i uprawnieniach do zasiłku	6545
2.	Zaświadczenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	418
3.	Zaświadczenia o okresie i wysokości pobierania zasiłku (Rp-7)	74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Tarnowskie Góry

9.3. GMINNE PUNKTY INFORMACYJNO – DORADCZE

Punkty Informacyjno-Doradcze Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach działają w ramach porozumień zawartych między Powiatowym Urzędem Pracy a samorządami poszczególnych gmin, tj.: Kalet, Miasteczka Śląskiego, Świerklańca oraz Ożarówic. Ich działanie jest współfinansowane przez gminy. Pracownicy obsługujący Punkty zajmują się bezpośrednią obsługą osób bezrobotnych, informowaniem o usługach oferowanych przez PUP, dostarczaniem korespondencji dla osób bezrobotnych oraz przede wszystkim udostępnianiem ofert pracy, informacji o organizowanych szkoleniach. Punkty te zostały utworzone w celu umożliwienia osobom bezrobotnym łatwiejszego kontaktu z tut. Urzędem. W wyznaczonych terminach w każdym z Punktów oczekuje oddelegowany przez PUP pracownik. Grupa pracowników obsługująca te Punkty współpracuje ściśle z pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej co pozwala na szybkie przeanalizowanie sytuacji socjalno - materialnej poszczególnych osób bezrobotnych i podjęcie właściwych decyzji dotyczących aktywizacji zawodowej naszych klientów.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI PUP W ROKU 2016

2016 rok to kolejny rok, w którym odnotowano zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Tarnowskie Góry oraz odnotowano spadek stopy bezrobocia.

	liczba bezrobotnych	stopa bezrobocia
31.12.2013 r. -	6.078	12,0%
31.12.2014 r. -	5.225	10,4%
31.12.2015 r. -	4.686	9,3%
31.12.2015 r. -	4.087	8,1%

W 2016 r. odnotowano dalszy wzrost zgłoszonych do Urzędu ofert pracy. W 2016 r. do tut. Urzędu wpłynęły 4354 oferty pracy, tj. o 705 ofert więcej niż w 2015 r. (rok 2015 - 3649 ofert, rok 2014 – 3298).

W 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach podejmował inicjatywy mające na celu rozwój lokalnego rynku pracy. Pozyskano środki finansowe na realizację **11** programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym na programy dla osób niepełnosprawnych, programy skierowane do osób bezrobotnych do 30 roku życia, do osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, oraz osób w wieku 30-50 lat oraz osób bezrobotnych spełniających warunki z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Projekty te finansowane były ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków krajowych. Łącznie na ich realizację Urząd dysponował kwotą **13 459,91 tys. zł.** Wszystkie środki były wykorzystywane bezpośrednio na aktywizację osób bezrobotnych. Dzięki wsparciu przez PUP w Tarnowskich Górach ogółem zaktywizowano ponad **1.520** osób. Pozyskane środki skierowane były na wsparcie działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości lokalnego rynku pracy; osoby bezrobotne uzyskały dotację na podjęcie działalności gospodarczej, pracodawcy utworzyli nowe miejsca pracy. Ponadto bezrobotni skorzystali ze staży, szkoleń, prac interwencyjnych, robót publicznych, przygotowania zawodowego dorosłych, a także nowych form takich jak bon stażowy, szkoleniowy, bon na zasiedlenie.

Urząd Pracy prowadzi bieżącą współpracę z samorządami gospodarczymi z terenu powiatu tarnogórskiego, dzięki czemu w sposób bardziej efektywny i powszechny dociera do środowiska przedsiębiorców i pracodawców ze swoją ofertą usług i instrumentów rynku pracy.

2016 rok to kolejny rok funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia po nowelizacji przepisów, gdzie wprowadzono zasady efektywności zatrudnieniowej i kosztowej w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.

2016 rok jest także kolejnym rokiem, w którym Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach uzyskuje bardzo dobre wyniki w zakresie efektywności zatrudnieniowej oraz efektywności kosztowej.

Zgodnie z prowadzonym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rankingiem, Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach po raz kolejny osiągnął jeden z najwyższych wyników wskaźnika efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej w województwie śląskim wynoszący 87,48% (drugi wynik w województwie, w latach 2011, 2013, 2015 – pierwsze wyniki w województwie), przy średniej krajowej wynoszącej 75,89%.

Wyniki rankingu prowadzonego przez Ministerstwo świadczą że tut. Urząd efektywnie gospodaruje powierzonymi środkami na aktywizację osób bezrobotnych, jak również w prawidłowy i nowoczesny sposób realizuje powierzone sobie zadania.

Spis tabel

Nr	Nazwa tabeli	strona
1	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2008-2016	4
2	Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu tarnogórskiego	5
3	Bilans bezrobotnych wyłączonych z ewidencji PUP Tarnowskie Góry w 2016 roku	6
4	Liczba bezrobotnych kobiet wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2008-2016	9
5	Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych – stan na dzień 31.12.2016 r.	13
6	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg grup zawodów - stan na dzień 31.12.2016 r.	14
7	Zakłady pracy z powiatu tarnogórskiego, które poinformowały o planowanych zwolnieniach w 2016 r.	16
8	Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie w 2016 r.	27
9	Obszary zawodowe szkoleń - rok 2016.	27
10	Liczba udzielonych dotacji w 2016 roku wg miejsca zamieszkania osoby bezrobotnej ubiegającej się o dotację	30
11	Wydatkowanie środków w ramach PFRON w 2016 roku	49
12	Wykaz wydanych przez Dział Ewidencji i Świadczeń w 2016 roku decyzji i zaświadczeń	54

Spis wykresów

Nr	Nazwa wykresu	strona
1	Bezrobotni zarejestrowani w PUP Tarnowskie Góry w 2016 roku – stan w końcu miesiąca sprawozdawczego	4
2	Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2016 roku – powiat tarnogórski, woj. śląskie, Polska	5
3	Płynność bezrobocia w powiecie tarnogórskim w 2016 roku	6
4	Bezrobotni według wieku – stan na dzień 31.12.2016 r	7
5	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) – stan na dzień 31.12.2016 r	7
6	Bezrobotni według wykształcenia – stan na dzień 31.12.2016 r	8
7	Bezrobotni według stażu pracy – stan na dzień 31.12.2016 r	8
8	Struktura wykształcenia bezrobotnych do 30 roku życia – stan na dzień 31.12.2016 r	10
9	Struktura wieku bezrobotnych długotrwale – stan na dzień 31.12.2016 r	11
10	Udział bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych – stan na dzień 31.12.2016 r	14
11	Struktura bezrobotnych wg ustalonych profili pomocy – stan na dzień 31.12.2016 r	18
12	Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w porównaniu do ogółu zarejestrowanych w 2016 r.	53